

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana

T: 01 478 70 00

F: 01 478 74 25

E: gp.mop@gov.si

www.mop.gov.si

Številka: 512-1/2017-2550-245

Ljubljana, 11. 4. 2022

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE
SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Poročilo o delu Stalne medresorske koordinacijske skupine za izvajanje Konvencije o varstvu Alp v obdobju francoskega predsedovanja (2019-2020) in švicarskega predsedovanja (2020-2022) – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije naseji dne pod točko ... sprejela naslednji sklep:

Vlada Republike Slovenije je sprejela poročilo o delu Stalne medresorske koordinacijske skupine za izvajanje Konvencije o varstvu Alp v obdobju francoskega predsedovanja (2019-2020) in švicarskega predsedovanja (2020-2022).

mag. Janja Garvas Hočevnar
vršilka dolžnosti generalnega sekretarja

Priloga:

- Poročilo

Sklep prejmejo:

- Ministrstvo za okolje in prostor (gp.mop@gov.si): Direktorat za prostor, graditev in stanovanja, Direktorat za okolje, Direktorat za vode in investicije;
- Ministrstvo za zunanje zadeve (gp.mzz@gov.si); Direktorat za zadeve EU;
- Ministrstvo za infrastrukturo (gp.mzi@gov.si): Direktorat za promet;
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (gp.mkgp@gov.si);
- Ministrstvo za notranje zadeve (gp.mnz@gov.si); Služba za evropske zadeve in mednarodno sodelovanje;
- Ministrstvo za kulturo (gp.mk@gov.si); Direktorat za kulturno dediščino;
- Ministrstvo za zdravje (gp.mz@gov.si); Direktorat za javno zdravje;
- Ministrstvo za obrambo (urszr@urszr.si); Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje;
- Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo (gp.mgrt@gov.si); Direktorat za turizem;
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (gp.mizs@gov.si); Služba za mednarodno sodelovanje in evropske zadeve;
- Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (gp.mddsz@gov.si);

POTRJEN

- Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko (gp.svrk@gov.si); - Statistični urad Republike Slovenije (gp.surs@gov.si); - Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj (gp.umar@gov.si)		
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:		
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:		
- Georgi BANGIEV, generalni direktor Direktorata za prostor, graditev in stanovanja, MOP - Katja PIŠKUR, vodja Službe za EU koordinacijo in mednarodne zadeve, MOP - Blanka BARTOL, vodja slovenske delegacije v Stalnem odboru Alpske konference, MOP		
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:		
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:		
5. Kratek povzetek gradiva: Vladno gradivo obsega poročilo o delu Stalne medresorske koordinacijske skupine (SMKS) za izvajanje Konvencije o varstvu Alp za obdobje 2019-2022 ter informacijo o njenem nadaljnjem delu v času slovenskega predsedovanja konvenciji v obdobju 2023-2024. V obdobju 2019-2020 je Alpski konvenciji predsedovala Francija, v obdobju 2021-2022 pa Švica. Slovenija prevzame svoje četrto predsedovanje Alpski konvenciji januarja 2023 in ga zaključi z XVIII. Alpsko konferenco konec leta 2024. Po Zakonu o ratifikaciji Konvencije o varstvu Alp (MKVA – U.I. RS, št. 19/1995) ministrstvo, pristojno za prostor, skrbi za izvajanje konvencije. Za koordinirano izvajanje Alpske konvencije je Vlada Republike Slovenije s sklepom št. 01203-3/2015/15, z dne 31. 8. 2017, imenovala Stalno medresorsko koordinacijsko skupino za izvajanje Konvencije o varstvu Alp – Alpska konvencija, za vodenje skupine pa pooblastila Ministrstvo za okolje in prostor. Stalna medresorska koordinacijske skupina Alpske konvencije (SMKS AK) usklajuje delo pri izvajanju Alpske konvencije v navezavi na Program predsedovanja Alpski konvenciji, ki ga predstavi predsedujoča država, in na Večletni program dela Alpske konvencije (2017-2022), spremlja izvajanje Alpske konvencije in izvedbenih protokolov ter zaključkov ministrskih konferenc ter delovnih skupin in platform. SMKs AK konvencije je imela v času francoskega in švicarskega predsedovanja do vključno marca 2022 več sestankov, ki so bili vezani predvsem na zasedanja Stalnega odbora Alpske konference in pregledu pripravljenih poročil in gradiv. SMKs AK sodeluje pri pripravi Izhodišč programa slovenskega predsedovanja Alpski konvenciji, člani SMKs AK bodo v skladu s svojimi pristojnostmi še naprej izvajali naloge v delovnih skupinah, platformah in odborih ter zasedanjih delovnih teles.		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE

f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE
----	--	----

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:
(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)

– **I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu**

	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				

II. Finančne posledice za državni proračun

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ		
OBRAZLOŽITEV:		
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu		
II. Finančne posledice za državni proračun		
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:		
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:		
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:		
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:		
Kratka obrazložitev		
V Stalno medresorsko koordinacijsko skupino so vključeni predstavniki ministrstev in vladnih institucij v okviru delovnega časa. Sodelujoča ministrstva in vladne institucije same zagotavljajo sredstva za delovanje svojih predstavnikov v okviru delovnih teles Alpske konvencije, večinoma gre za potne stroške. Za delovanje organov Alpske konvencije v skladu z mednarodnim dogovorom Slovenija plačuje letno članarino, ki jo zagotavlja Ministrstvo za okolje in prostor. Prav tako ministrstvo zagotavlja sredstva za predsedovanje delovni skupini Velike zveri in prostoživeči parkljarji ter družba – WISO.		
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:		
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: - pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin.	NE	
Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje: – Skupnosti občin Slovenije SOS: NE – Združenju občin Slovenije ZOS: NE – Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE		
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:		
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	NE	
Gradivo ni za objavo na spletni strani		
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	NE	
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	NE	
Mag. Andrej VIZJAK MINISTER		

JEDRO GRADIVA

Poročilo o delu Stalne medresorske koordinacijske skupine za izvajanje Konvencije o varstvu Alp v obdobju francoskega predsedovanja (2019-2020) in švicarskega predsedovanja (2020-2022)

Slovenija je Konvencijo o varstvu Alp (Alpsko konvencijo) podpisala 29. marca 1993, konvencija pa je stopila v veljavo leta 1995. Pogodbenice konvencije poleg Slovenije so: Avstrija, Francija, Italija, Liechtenstein, Monako, Nemčija, Švica in Evropska unija. Najvišji organ konvencije je Alpska (ministrska) konferenca, ki daje usmeritve za skupno delo pri izvajanju konvencije, ki se izvaja preko Stalnega odbora Alpske konference, Večletnega programa dela ter delovnih skupin in platform. Pogodbenice predsedujejo konvenciji na dve leti. V obdobju 2019-2020 je Alpski konvenciji predsedovala Francija od katere bi predsedovanje morala prevzeti Slovenija, vendar je na podlagi dogovora o zamenjavi vrstnega reda predsedovanja zaradi sovpadanja slovenskega predsedovanja Svetu EU v letu 2021 le-tega prevzela Švicarska konfederacija. Slovenija bo svoje četrto predsedovanje v obdobju 2023-2024 tako prevzela na XVII. Alpski konferenci, ki bo predvidoma 27. oktobra 2022. To bo za Slovenijo četrto predsedovanje Alpski konvenciji.

Po Zakonu o ratifikaciji Konvencije o varstvu Alp (Alpske konvencije) (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 5/95) ministrstvo, pristojno za prostor, skrbi za izvajanje konvencije. Za koordinirano izvajanje Alpske konvencije je Vlada Republike Slovenije s sklepom, št. 903-14/2001-1 z dne 13. 11. 2001 in s sklepom o spremembah sklepa, št. 01201-17/2005/3 z dne 22. 3. 2005 imenovala medresorsko koordinacijsko skupino za izvajanje Konvencije o varstvu Alp – Alpska konvencija, za vodenje skupine pa pooblastila Ministrstvo za okolje in prostor. Ta je bila v letu 2012 ukinjena (sklep Vlade Republike Slovenije 01100-1/2012/43). Medresorska koordinacijska skupina za izvajanje Konvencije o varstvu Alp je bila ponovno imenovana dne 2. 4. 2015 (sklep Vlade RS št. 01203-3/2015/6) in s sklepom Vlade RS št. 01203-3/2015/15, z dne 31. 8. 2017, preoblikovana v Stalno medresorsko koordinacijsko skupino za izvajanje Konvencije o varstvu Alp.

Stalna medresorska koordinacijska skupina za izvajanje Konvencije o varstvu Alp (v nadaljnjem besedilu: (SMKS AK) usklajuje delo pri izvajanju Alpske konvencije v navezavi na Program predsedovanja Alpski konvenciji, ki ga predstavi predsedujoča država, in na Večletni program dela Alpske konvencije (2017-2022); spremlja izvajanje Alpske konvencije in izvedbenih protokolov ter zaključkov ministrskih konferenc ter delovnih skupin in platform; sodeluje na sestankih in drugih dogodkih Alpske konvencije s svojega področja dela ter pripravlja stališča Slovenije, poročila in druga gradiva s področja dela posameznih resorjev. SMKS AK ob zaključku posameznega predsedovanja predloži Vladi Republike Slovenije poročilo.

V SMKS AK sodelujejo ministrstva, službe in uradi: Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvo za infrastrukturo, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstvo za zunanje zadeve, Ministrstvo za obrambo, Uprava RS za zaščito in reševanje, Ministrstvo za notranje zadeve, Ministrstvo za zdravje, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Služba Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, Statistični urad Republike Slovenije, Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj. K posameznim sestankom so vabljeni tudi predstavniki civilne družbe, ki so povezani v vse-alpske mreže, ki imajo status uradnega opazovalca Alpske konvencije, kot so Planinska zveza Slovenije, Cipra Slovenija, Omrežje občin (Občina Kamnik, Občina Bohinj, Občina Kranjska Gora), Alpsko mesto leta (Občina Tolmin) ter Informativni točki Alpske konvencije: Posoški

POTRJEN

razvojni center iz Tolmina in Slovenski Planinski muzej, kot enota Gornjesavskega muzeja Jesenice.

1. Izvajanje nalog v času francoskega predsedovanja Alpski konvenciji 2019-2020

V obdobju od 4. aprila 2019 do 31. decembra 2020 je Alpski konvenciji predsedovala Francija.

V programu dvoletnega predsedovanja je Francija izpostavila tri teme oziroma področja poglobljenih aktivnosti: pripravo poročila o stanju Alp na temo kakovosti zraka, obravnavo vode v sodelovanju z lokalnimi skupnostmi, ki je bila predmet mednarodne vodne konference, jeseni 2019, ter biotsko raznovrstnost z mednarodno konferenco o biotski raznovrstnosti junija 2020 (videokonferenca). V času francoskega predsedovanja je zasedal tudi Mladinski parlament Alpske konvencije.

Ministrstvo za okolje in prostor je kot nosilec Konvencije o varstvu Alp v Sloveniji v okviru sklepov XV. Alpske konference zagotovilo sodelovanje nacionalne delegacije in slovenskih predstavnikov na Stalnem odboru in Odboru za preverjanje, v delovnih skupinah, odborih, platformah, konferencah in drugih sklicanih sestankih. Stalni odbor Alpske konference je obravnaval napredek izvajanja konvencije na petih sestankih, Odbor za preverjanje pa je imel v obdobju francoskega predsedovanja tri redne seje. Sodelujoča ministrstva in vladne institucije sama zagotavljajo sredstva za delovanje svojih predstavnikov v okviru delovnih teles Alpske konvencije. Zaradi zdravstvene situacije povezane s COVID-19 so sestanki v času francoskega predsedovanja potekali preko spleta v obliki videokonferenc.

2. Sklepi XVI. Alpske konference, 10. december 2020, videokonferenca

Alpska konferenca je namenjena pregledu izvajanja sklepov predhodne konference ter potrditvi usmeritev in aktivnosti s strani ministrov in ministric za nadaljnje delo znotraj struktur Alpske konvencije. XVI. Alpske konference v organizaciji Francije so se udeležili ministri pogodbenic Alpske konvencije oz. njihovi namestniki, evropski komisar za okolje in generalna sekretarka Alpske konvencije. XVI. Alpske konference se je v imenu Slovenije udeležil državni sekretar Robert Rožac.

Ministri so na konferenci potrdili:

- **8. poročilo o stanju Alp (RSA8) - kakovost zraka**, v katerem so pojasnjeni različni vzroki za slabo kakovost zraka v gorskih območjih ter 10 priporočil za nadaljnje aktivnosti.
- **Akcijski načrt za podnebje 2.0**, ki podrobneje razdeljuje način izvajanja Alpskega sistema podnebnih ciljev, sprejetega na XV. Alpski konferenci, in je vodilo za nadaljnje skupne aktivnosti.
- **Deklaracijo o celostnem in trajnostnem upravljanju voda v Alpah**, s čemer je bilo zaokroženo dolgoletno delovanje na področju voda z zavezami in vodili za trajnostno ravnanje z vodami v Alpah.
- **Deklaracijo o varstvu gorske biotske raznovrstnosti**, katere namen je opozoriti na ranljivost gorske biotske raznovrstnosti ter dati podlago za aktivnejšo vlogo konvencije pri uveljavljanju specifičnih vidikov gorskih ekosistemov v okviru globalnih dogodkov, kot so Konferenca pogodbenic (COP 15). Pomemben del deklaracije je usmeritev za prenovu sporazuma o sodelovanju med sekretariati Alpske konvencije, Karpatske konvencije in Konvencije o biotski raznovrstnosti.
- **Program švicarskega predsedovanja** do XVII. zasedanja Alpske konference, vključno z mandati delovnih skupin in platform za obdobje 2021-2022.
- **Dopolnitve pravilnikov**, ki urejajo delo Stalnega sekretariata: Pravilnik o zaposlenih v Stalnem sekretariatu in Pravilnik o finančnem poslovanju Stalnega sekretariata.
- **Temo 9. poročila o stanju Alp – Alpska mesta.**

- **Zapisnik XVI. Alpske konference.**

Na XVI. Alpski konferenci je predsedovanje Alpski konvenciji od Francije prevzela Švica (2021-2022).

3. Aktivnosti Stalne medresorske koordinacijske skupine za izvajanje Konvencije o varstvu Alp v obdobju predsedovanja Francije (2019-2020)

SMKS AK je imela v času francoskega predsedovanja dva sestanka in sicer 22. februarja 2019 in 4. novembra 2019 vezana na zasedanje Stalnega odbora, ki sta bila zlasti namenjena:

- pregledu gradiv za zasedanje 67., 68., 69. in 70. (videokonference) seje Stalnega odbora Alpske konference;
- izmenjavi informacij o delu posameznih predstavnikov v delovnih telesih ter platformah in delovnih skupinah;
- izmenjavi informacij in načinih posredovanja zaključkov ministrskih srečanj ter izvajanj sprejetih obveznosti;
- objavi razpisa sofinanciranja podnebnih projektov na področju izvajanja Alpske konvencije v letu 2019 in 2020;
- sodelovanju pri izboru in imenovanju generalne sekretarke Alpske konvencije Alenke Smerkolj (potrditev na Alpski konferenci 4. aprila 2019);
- predstavitvi 7. poročila o stanju Alp - Obvladovanje tveganja naravnih nevarnosti ob Dnevu Alpske konvencije, 18. oktobra 2019, Postojna;
- predstavitvi 8. poročila o stanju Alp - Kakovost zraka ob 11. Dnevu Alpske konvencije in svetovnem dnevu tal, 4. decembra 2020, hibridno iz Slovenskega planinskega muzeja;
- konferenci »Vodni viri in alpske reke: prilagajanje na izzive podnebnih sprememb«, 18. in 19. februarja 2020 v Annecyju, (videokonferenca);
- obisku generalne sekretarske Alpske konvencije Alenke Smerkolj pri ministru mag. Andreju Vizjaku 10. junija 2020;
- pripravi usklajenih stališč za udeležbo na ministrski konferenci 10. decembra 2020 v Nici (videokonferenca);
- seznanitvi z dnevi biotske raznovrstnosti 12. januarja 2021; panel alpske biotske raznovrstnosti v sodelovanju z EUSALP, 13. januarja 2021 mednarodni panel na temo gora v sodelovanju z UNEP Dunaj in Karpatsko konvencijo.

Program francoskega predsedovanja se je moral zaradi zdravstvene krize in s tem povezanih praktičnih posledic večkrat spremeniti. Od sredine marca 2020 je bilo treba zaradi sprejetih ukrepov prepovedi osebnih stikov več sej odpovedati, predstaviti ali izvesti prek videokonferenc. Ta situacija je vplivala tudi na seje tematskih delovnih teles.

4. Švicarsko predsedovanje Alpski konvenciji v času januarja 2020 do aprila 2022 (švicarsko predsedovanje še v teku do konca leta 2022)

Podnebje predstavlja osrednji motiv švicarskega predsedovanja Alpski konvenciji 2021-2022. Posebno pozornost Švica namenja tudi nemotoriziranemu prometu v turizmu, prostorskemu načrtovanju ter prostorskemu razvoju. V času švicarskega predsedovanja Alpski konvenciji so bile izvedene predvidene aktivnosti v omejenem obsegu zaradi zdravstvene situacije povezane s COVID-19. Švica svoje dejavnosti izvaja preko videokonferenc, med njimi so:

- redne seje Stalnega odbora Alpske konference;
- redni sestanki Odbora za preverjanje;
- redni sestanki delovnih skupin, platform in odborov;
- priprave na XVII. Alpsko konferenco, ki bo 27. oktobra 2022;
- redni sestanki delovnih teles (vodij delegacij, kontaktnih točk, opazovalcev);

- šesti mednarodni arhitekturni natečaj Konstruktivne Alpe, ki sta ga razpisala Švica in Kneževina Lihtenštajn; razglasitev rezultatov in predstavitev razstave;
- Ura za podnebje, 5. junij 2021; na svetovni dan okolja; nova aktivnost švicarskega predsedstva;
- konferenca – kolesarski turizem 22. april 2021 – daljinske kolesarske poti, kako s kolesi z vlakom po Alpah;
- YOALIN 2020 (projekt CIPRE International) v sodelovanju s Švico; gre za projekt trajnostnega potovanja za mlade po Alpah, Slovenija naj bi izvedla začetni del projekta 2020, začetek potovanja po Alpah, vendar je bilo zaradi epidemije prestavljeno v leto 2021, izvedba je bila preko spleta;
- priprava 9. poročila o stanju Alp – Alpska mesta;
- Večletni program dela Alpske konvencije 2023-2030 (ustanovitev AD HOC skupine pod vodstvom Švice);
- Alpska konferenca 14. januar 2022 – trajnostna mobilnost.

5. Aktivnosti Stalne medresorske koordinacijske skupine za izvajanje Konvencije o varstvu Alp v obdobju predsedovanja Švice (2020-2022)

SMKS AK je imela v času švicarskega predsedovanja do vključno marca 2022 dva sestanka, 20. januarja 2021 in 19. januarja 2022, ki sta bila vezana predvsem na zasedanja Stalnega odbora in sta bila namenjena:

- pregledu gradiv za zasedanje 71., 72., 73., 74. seje Stalnega odbora Alpske konference (videokonference);
- izvajanju aktivnosti predlaganega programa švicarskega predsedovanja Alpski konvenciji;
- izmenjavi informacij o delu posameznih predstavnikov v delovnih telesih ter platformah in delovnih skupinah;
- izmenjavi informacij in načinih posredovanja zaključkov ministrskih srečanj ter izvajanj sprejetih obveznosti;
- izvedbi 12. Dneva Alpske konvencije (PRC Tolmin) virtualno;
- pripravi na ministrsko konferenco okolja in prometa 14. januarja 2022.

Potrjeni so bili mandati delovnih skupin, platform in odborov za obdobje 2021-2022 in sicer:

Delovna skupina Velike zveri in prostoživeči parkljarji ter družba, ki ji predseduje Slovenija, Delovna skupina Naravne nesreče, Delovna skupina Hribovsko kmetijstvo in gorsko gozdarstvo, Delovna skupina Varstvo tal, Delovna skupina Promet, Posvetovalni odbor za alpsko biotsko raznovrstnost, Posvetovalni odbor za alpsko podnebje, Ad hoc delovna skupina za pripravo Večletnega programa dela 2023-2030, Delovna skupina Urejanje prostora in trajnostni razvoj, Ad hoc delovna skupina za pripravo 9. Poročila o stanju Alp.

6. Sklepi ministrske konference okolja in prometa, 14. januar 2022

Švicarsko predsedstvo Alpski konvenciji 2021-2022 in Zueriškega procesa je 14. januarja 2022 organiziralo skupno videokonferenco konferenco ministric in ministrov, pristojnih za okolje in za promet, ter evropske komisarke za promet, z namenom razpravljati o možnostih in priložnostih za sodelovanje pri razogljichenju tovarnega, javnega in turističnega prometa v alpskem prostoru v luči doseganja zastavljenih ciljev za varstvo podnebja.

Doseganje nacionalnih in mednarodnih podnebnih ciljev terja osredotočene in skupne napore v vseh sektorjih. Za območje Alp, kjer so podnebne spremembe izrazitejšje (višji dvig temperatur), je v tej luči še posebej pomemben predvsem prometni sektor, zato je sodelovanje med alpskimi državami s ciljem razogljichenja prometnega sektorja ključnega pomena za doseg zastavljenih ciljev.

Izhajajoč iz sprejetega Akcijskega načrta za podnebje v Alpah 2.0 ter Okvirne Alpske konvencije in njenih Protokolov o prometu in turizmu, ter razprave na prvi skupni konferenci, Švica predlaga pripravo akcijskega načrta z jasnimi cilji in predlogi projektov, ki bi ga sprejeli na drugi ministrski konferenci okolja in prometa 7. septembra 2022.

Konference sta se udeležila minister za okolje in prostor mag. Andrej Vizjak in državni sekretar Ministrstva za infrastrukturo, Blaž Košorok.

Ministri so se na konferenci strinjali z:

- oblikovanjem skupne prometne in mobilnostne strategije, ki bi vodila do podnebno nevtralne in podnebno odporne alpske regije;
- prepoznavanje dobrih praks za prehod tovornega in potniškega prometa kot prioritetan podnebni ukrep, ki je marsikje že podprt z infrastrukturo in digitalizacijo;
- uporabo najboljše dostopne tehnologije v smislu zaščite podnebja, okolja, biotske raznovrstnosti in zdravja za mobilnostne in prometne sisteme v občutljivem gorskem območju, v Alpских regijah;
- okrepitev pilotnih projektov za alternativne oblike mobilnosti v podporo podnebno prijazni mobilnosti in pri tem izkoristiti priložnosti, ki jih ponuja turizem;
- nadaljevanjem zelenega okrevanja s sloganom »preprečiti – preusmeriti – izboljšati« v prometnem sektorju.

Minister za okolje in prostor mag. Andrej Vizjak je podprl predlog za okrepitev sodelovanja na področju okolja in prometa za doseganje podnebne nevtralnosti do 2050 v okviru boja proti podnebnim spremembam. Pri tem je izpostavil pomemben dosežek alpskih ministrov in sicer sprejem Sistema alpskih podnebnih ciljev ter Akcijskega načrta za podnebje v Alpah 2.0, ki sta pomemben okvir za skupne aktivnosti na širšem območju Alpske konvencije. Promet je eden od ključnih sektorjev, s katerim je mogoče doseči znižanje emisij toplogrednih plinov. V tem pogledu je pomembna odločitev Zuriške skupine, da se osredotoči na spodbujanje trajnostnih rešitev za tovorni promet na območju Alp, pri čemer je eden od ključnih vidikov prehod s cestnega na železniški tovorni promet. Dvojno švicarsko predsedovanje Züriškemu procesu in Alpski konvenciji v obdobju 2021-22 je zato odlična priložnost za sodelovanje na tem področju.

Sodelovanje je treba zastaviti na različnih ravneh, izhajajoč iz tega, na kateri ravni je mogoče doseči najboljše skupne dolgoročne učinke. Poudarjena je bila vloga, ki jo ima promet za zagotavljanje dostopnosti prebivalstva in gospodarstva do storitev splošnega pomena v gorskem prostoru, a v zvezi s tem tudi nujnost, da se promet dekarbonizira. Projekti trajnostne in alternativne mobilnosti so zelo dober primer, kako se rešujejo potrebe prebivalstva v gorskih območjih ob tem pa se spodbudijo tudi spremembe navad ter se na ta način lokalno prispeva k doseganju podnebnih ciljev. Posebej je bila poudarjena vloga prostorskega načrtovanja, ki lahko z ustreznimi premisleki in integralnimi pristopi na različnih ravneh, na državni, regionalni in lokalni, ključno prispeva k ustrezni razporeditvi dejavnosti v prostoru ter njihovemu usmerjanju na način, da se zmanjšuje potreba po mobilnosti, da se promet preusmeri iz občutljivih območij, da se zagotovi prostorski razvoj v navezavi na multimodalna vozlišča.

Državni sekretar Ministrstva za infrastrukturo Blaž Košorok je izpostavil, da promet v Sloveniji predstavlja največji posamezni vir emisij toplogrednih plinov (TGP), v ne-ETS sektorju pa predstavlja čez 50% delež emisij TGP, katerih obveznost zniževanja je v pristojnosti države. Je tudi edini sektor v katerem emisije TGP v zadnjem desetletju naraščajo, zato je za doseganje ciljev na področju podnebnih sprememb ključno gibanje emisij v sektorju promet. Znotraj sektorja prispeva osebni cestni promet največji delež emisij TGP (cca 70%) v državi, saj ima Slovenija med drugim zaradi razpršene poselitve in tranzitnega položaja ter usmerjenosti v gradnjo avtocest v preteklih letih velike izzive na poti zniževanja emisij v prometu sicer

uveljavljenimi pristopi v tujini, trajnostno mobilnostjo. Tako delimo mnoge skupne izzive z alpsko regijo, ob tem pa tudi potenciale za izmenjave dobrih praks. Slovenija zato podpira predloge in rešitve predvidene v gradivu za razpravo, ob tem pa kot prioriteto ocenjuje prvo tezo o skupni gradnji na izkazanih modelih uspeha oz. dobrih praksah. Ti so lahko tako na temelju najboljših razpoložljivih tehnologij, kot del modelov alternativne mobilnosti, in na temelju slogana, ki na prvo mesto postavlja zniževanje potreb po mobilnosti. Slovenija se zaradi v preteklosti zapostavljenih vlaganj v železniško infrastrukturo ter izzivov pri upravljanju JPP sooča z izjemno visokim deležem emisij iz prometa osebnih vozil, zato vidi kot prioriteto izboljšave v tem sektorju, ki jih v nadaljevanju lahko izkoristi tudi turistični sektor. Pomembno se je zavzemati za izboljšave JPP, ki bodo prinesle dostopno, enostavno in ugodno možnost za bolj trajnostno mobilnost, ter se povezale z možnostmi za aktivno preživljanje prostega časa. Največ evropskih sredstev namenja Slovenija gradnji in razvoju železniškega in kolesarskega omrežja, z željo, da se na ta način podpre hitrejša uveljavitev trajnostnih dobrih praks in sprememb navad posameznikov in podjetij.

7. Predsedovanje Slovenije Alpski konvenciji (2023-2024)

Švica bo predsedovanje po Poslovniku Alpske konference uradno predala Sloveniji na XVII. Alpski konferenci. Z rednimi aktivnostmi Švica nadaljuje do konca leta 2022. Slovenija pričena s predsedovanjem 1. januarja 2023. Za Slovenijo bo to že četrto predsedovanje, zadnje je bilo v letih 2010-2011. Podpora SMKS AK bo pomembna tudi v tem obdobju. SMKS AK sodeluje pri pripravi Izhodišč programa slovenskega predsedovanja Alpski konvenciji, člani SMKS AK bodo v skladu s svojimi pristojnostmi izvajali naloge v delovnih skupinah, platformah in odborih. V času slovenskega predsedovanja se načrtuje povečan obseg aktivnosti in s tem zagotavljanje potrebnih finančnih sredstev, za zasedanja Stalnega odbora, Odbora za preverjanje, XVIII. Alpske konference, ter za pripravo 10. poročila o stanju Alp, mandatov delovnih skupin za obdobje 2023-2024, zagotavljanje podpore za sestanke vodij delegacij, kontaktnih točk in opazovalcev ter delovnih skupin, platform in odborov.

Člani SMKS AK bodo sodelovali pri izvajanju programa predsedovanja Slovenije Alpski konvenciji 2023-2024, pri delu delovnih teles in tematskih delovnih skupin, pri izvajanju Večletnega programa dela 2023-2030, pri izvedbi Dneva Alpske konvencije, pri uresničevanju Komunikacijske strategije Alpske konvencije ter pri promociji na Alpske konvencije na vseh ravneh.

Poročilo nima finančnih posledic.